

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ 14 «Школи управлінських кадрів»**

ПРОГРАМА

**Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти
для новопризначених керівників (директорів і заступників директорів з навчально-
виховної роботи) закладів загальної середньої освіти
на 2024/2025 навчальний рік**

Актуальність. Третій рік в Україні продовжується неоголошена кривава війна, яку розв'язала РФ проти прогресу, незалежності, людяності, української культури, освіти. Варвари-агресори з Росії нищать усе українське: міста, села, школи, лікарні, спортивні споруди, заклади культури, інфраструктури, спрямовують сучасну зброю проти мирних українців – жінок, людей похилого віку, дітей... Не затихають воєнні дії і на території Харківщини, на окупованих територіях агресори, перш за все, звертають увагу на освітню галузь, намагаються знищити все українське, насаджують свою антилюдську, антиукраїнську ідеологію.

У таких умовах найважливішим завданням для збереження української освіти, її розвитку на концептуальних засадах Нової української школи на території Харківщини є пошук і призначення на посади керівників закладів загальної середньої освіти молодих, прогресивних, освічених педагогів-патріотів, здатних реалізувати в умовах воєнного стану завдання розвитку повної загальної середньої освіти безпосередньо в ЗЗСО, які вони очолюють, створити разом з іншими педагогами умови для всебічного розвитку кожної української дитини.

Але знайти і призначити на посаду таких педагогів є лише першою частиною успішної роботи ЗЗСО, вкрай важливим є організація ефективної системи навчання новопризначених керівників, допомога їм у реалізації стратегічних, тактичних і оперативних завдань життєдіяльності закладу освіти, розвитку учасників освітнього процесу на основі нового ціннісного, особистісно орієнтованого підходу до управлінської діяльності.

Тому ефективною формою підвищення кваліфікації новопризначених керівників ЗЗСО та заступників директорів з навчально-виховної роботи є Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти. Програма Школи на 2024/2025 навчальний рік розроблена на основі типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 16.09.2022 № 817, Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 12.10.2022 № 905.

Програма Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти складається з трьох частин, які взаємопов'язані між собою за змістом та терміном проведення: **методичних заходів, курсів підвищення кваліфікації** для директорів ЗЗСО «Пріоритетні вектори діяльності керівників ЗЗСО в сучасних умовах», курсів підвищення кваліфікації за темою для заступників директорів з навчально-виховної роботи «Сучасні виклики в управлінській діяльності заступника директора з навчально-виховної роботи» та **тематичного тренінгу** з актуальних питань психології сучасного менеджменту загальної середньої освіти.

Програмою враховані основні положення законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування

загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства розвитку економіки України від 17 вересня 2021 року № 568-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку керівних кадрів в галузі освіти.

Роботу Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти (далі – Школи) як форми науково-методичної і навчальної роботи з новопризначеними керівниками ЗЗСО організовано у межах реалізації регіональних проєктів «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у міжкурсовий період», «Модернізація освітнього простору Харківської області в умовах децентралізації», Регіонального проєкту підвищення якості освіти «Освітній технопарк Харківщини – 2030».

Актуальність програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному житті країни, воєнною агресією РФ в Україні, викликами глобалізації, цифровізації, поступовим переходом до децентралізації суспільства. Сучасний керівник закладу освіти має бути готовим до управління закладом освіти на засадах сучасного менеджменту, організації освітнього процесу за новими державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, дистанційного навчання в умовах воєнного стану.

Війна в Україні висуває нові вимоги до особистості керівника та його ролі в захисті української освіти і культури, історії України, реформування системи управління шкільною освітою, відновлення української системи освіти на деокупованих територіях. Концепція нової української школи, яка базується на компетентнісному і персоналізованому підходах, вимагає здійснення управлінських трудових функцій керівника відповідно до вимог професійного стандарту.

Мета: підготувати новопризначених керівників ЗЗСО до виконання трудових функцій згідно з вимогами державного Професійного стандарту керівника задля забезпечення якості освіти НУШ в умовах кризових суспільних змін та воєнного стану в Україні.

Завдання:

- ознайомити слухачів із концептуальними засадами реформування загальної середньої освіти на засадах побудови НУШ;
- формувати готовність ефективного застосування в практичній діяльності директора і його заступника з НВР ЗЗСО Професійного стандарту керівника;
- навчити самостійно проєктувати стратегію розвитку сучасного ЗЗСО, покроково її реалізувати, забезпечувати ефективне планування роботи ЗЗСО;
- розвивати організаційну, управлінську культуру директора ЗЗСО в умовах автономії та кризових суспільних змін;
- розвивати здатність застосовувати на практиці ефективні стратегії формування команди, відповідального та ефективного лідерства;
- формувати здатність укладати персональний план розвитку шкільного лідера;
- формувати компетентності ефективного планування і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості в ЗЗСО;
- мотивувати до безперервного професійного розвитку керівника ЗЗСО.

Очікувані результати: удосконалення та розвиток професійних компетентностей:

- нормативно-правова компетентність (здатність керуватися у своїй діяльності нормативно-правовими документами в галузі освіти);
- компетентність стратегічного управління закладом освіти (здатність визначати стратегію розвитку закладу освіти, здійснювати стратегічне планування);
- компетентність стратегічного управління персоналом (здатність ефективно управляти персоналом);
- компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої

системи забезпечення якості освіти (здатність забезпечувати організацію якісного освітнього процесу, проводити внутрішній моніторинг якості освіти);

– компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (здатність організувати ефективну роботу колективу закладу освіти на засадах відкритості й толерантності, здійснювати прозору та відкриту інформаційну політику).

Загальна кількість годин підвищення кваліфікації учасників Школи протягом навчального (календарного) року складає 60 годин (2 кредити ЄКТС), у тому числі: 6 науково-практичних вебсемінарів – 24 години (0,8 кредити ЄКТС), курси підвищення кваліфікації – 30 годин (1 кредит ЄКТС), тренінг – 6 годин (0,2 кредити).

Термін роботи: 2024-2025 навчальний рік.

Форми роботи: науково-методичні/науково-практичні вебсемінари, курси підвищення кваліфікації, тематичний тренінг, підсумкова конференція.

Керівники:

ЄЖЕЛИЙ Віктор, методист Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами;

АСТАХОВА Марія, завідувачка кафедри соціально-гуманітарної освіти, канд. пед. наук.

**План
роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти
для новопризначених керівників (директорів і заступників директорів з навчально-
виховної роботи) закладів загальної середньої освіти**

№ з/п	Тематика	Форма проведення	Кількість годин	Термін проведення	Відповідальні
1.	Про організацію роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році (<i>ZOOM-конференція</i>)	Настановний вебсемінар	3	Вересень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Астахова М.С. Процай М.В. Сировацька Л.О.
2.	Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти як основа нормативно-правової компетентності керівника закладу освіти	Вебсемінар	3	Вересень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Астахова М.С. Смирнова М.Є. Грінченко О.І. Горбенко Т.І. Процай М.В. Сировацька Л.О.
3.	Стратегічне управління розвитком закладу освіти	Вебсемінар	4	Жовтень	Остапенко А.С., Єжелей В.М., Астахова М.С., Смирнова М.Є., Процай М.В., Сировацька Л.О.
4.	Управління якістю освітньої діяльності в закладі освіти	Вебсемінар	4	Листопад	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Астахова М.С. Смирнова М.Є. Процай М.В. Сировацька Л.О.
5.	Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Вебсемінар	4	Грудень	Остапенко А.С. Вольянська С.Є.

					Єжелей В.М. Астахова М.С., Капустін І.В. Прощай М.В. Сировацька Л.О.
6.	Пріоритетні вектори діяльності керівників ЗЗСО в сучасних умовах (для директорів ЗЗСО)	Курси підвищення кваліфікації	30	Січень Лютий	Астахова М.С.
7.	Сучасні виклики в управлінській діяльності заступника директора з навчально-виховної роботи (для заступників директорів з навчально-виховної роботи)	Курси підвищення кваліфікації	30	Січень Лютий	Астахова М.С.
8.	Лідерство та лідери: імідж та бренд ЗЗСО та його керівника»	Вебсемінар	3	Березень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Астахова М.С. Смирнова М.Є. Прощай М.В. Сировацька Л.О.
9.	Формування фасилітативних навичок як складової психології управлінця закладу загальної середньої освіти в умовах безпеки і невизначеності	Тематичний тренінг	6	Квітень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Замазій Ю.О. Прощай М.В. Сировацька Л.О.
10.	Основні засади професійної діяльності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах розбудови нової української школи	Підсумкова конференція	3	Травень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Астахова М.С. Прощай М.В. Сировацька Л.О.
	Усього годин			60	

Алла ОСТАПЕНКО
Віктор ЄЖЕЛІЙ
Марія АСТАХОВА

Використані джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР; Стаття 53. Кожен має право на освіту. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) від 13.12.2006 у редакція від 06.07.2016 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX
5. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
6. Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>

7. [Закон України від 23 липня 2024 року № 3891-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3891-IX)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3891-%D0%86%D0%A5#Text>

8. [Указ Президента України №195/2020 від 25.05.2020 Про «Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»](https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789)
<https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>

9. [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#n10)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#n10>

10. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

11. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. – Київ: МОНУ, 2016. – 36 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

12. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ: Літера, 2018. – 160 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

13. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. – Київ: МОНУ, 2019. – 63 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentation-Roman-Stesichin.pdf>

14. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 №1480. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#n10>

15. Типове положення про атестацію педагогічних працівників
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10#Text>

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2015-%D0%BF#Text>

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

19. Наказ МОНУ від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05#Text>

20. Лист МОН від 06.07.2022 № 4/1513-22 «Про підтвердження кваліфікаційних категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти»
<https://www.schoollife.org.ua/pro-pidtvrdzhennya-kvalifikatsijnyh-kategorij-pedagogichnyh-pratsivnykiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity/>

21. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Розпорядження КМУ від

- 14.12.2016 № 988-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>
22. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації./ Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. – К., 2019. – 47 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
23. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2020/07/13/2020-07-13-avtonomy.pdf>
24. Автономія опорної школи і механізми її забезпечення / Наталія Клокар, Григорій Науменко, Лілія Гунько // Рідна школа. – 2018. – № 5-8. – С. 19 – 24. – [Електронний ресурс].
25. Академічна свобода та автономія закладу освіти: межі здійснення / Наталія Давидова // Цивільне право і процес. – 2018. – № 6. – С. 21-24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/5.pdf>
26. Актуальні проблеми управління освітою і навчальними закладами: зб. наукових праць / за заг. ред. Мартинець Л. А. – Вип. 1. Ч. 1. – Вінниця: Дон НУ імені Василя Стуса, 2018. – 172 с.
27. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – 2-ге видання, перероб. і доп. – Київ, Державна служба якості освіти, 2021. – 350 с. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf
28. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2020. – 240 с.
29. Інституційний аудит школи: що варто знати засновнику закладу загальної середньої освіти.–Київ, Державна служба якості освіти, 2021.– 19 с.
30. Івасів О. В. Управління проектами у закладі освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17176/1/4_Ivasiv.pdf
31. Мармаза О.І. Стратегічний менеджмент / О.І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Планета-принт», 2015. – 103 с.
32. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібник / Л.А. Мартинець. – Вінниця, 2018. – 196 с.
33. Особистість на шляху до духовних цінностей: інноваційна практика, набутий досвід: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. Л. В. Антонюк; за ред. А. Л. Черній. Рівне: РОІППО, 2022. 92 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://roippo.org.ua/upload/iblock/7d0/zb_rnik-mater_al_v.pdf
34. Організаційна культура закладу загальної середньої освіти як об'єкт моделювання та змістова компонента підручника для керівника закладу освіти / Вероніка Нідзієва // Проблеми сучасного підручника. – 2020. – № 24. – С. 194 – 204.
35. Організаційна культура в начальному закладі: переваги формування. Сайт ПРО.СВІТ Центр інноваційної освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prosvitcenter.org/org-kultura>
36. Спільні цінності – продуктивна школа. Сайт НУШ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/view/spilni-tsinnosti-produktyvna-shkola/>
37. Повноваження ОМС щодо забезпечення якісної освіти: Порадник для голів та управлінців освітою територіальних громад / Байтемірова Н., Гурак Р., Бондар А., Вергун Ю. / за заг. ред. Протасової Н., Полторак В., Жабенко Л., Михайлової Т. – К. : Швейцарсько-український проєкт DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», 2021. – 52 с. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/07/Povnovazhennya_OMS_zabezpechennya_yakosti_ovit-2021.pdf
38. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів /

3. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махиня та ін.; за заг. ред. академіка В. В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. – К., 2016. – 118 с.

https://drive.google.com/file/d/1aWnUM_3NEV0NuEOLNb8Hmk01vevFTqDZ/view

39. Рябова З. В. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів. Електронний фаховий журнал «Теорія та методика управління освітою». – 2019. – Том 1 (22). – 16 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_22/%D0%A0%D1%8F%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf

40. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р. – [Електронний ресурс].

Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>

41. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: Розпорядження КМУ від 13 грудня 2017 р. № 903-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-%D1%80>

42. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

43. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898 (зі змінами) (якою затверджено Державний стандарт базової середньої освіти). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>

44. Нова школа у нових громадах: посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. – К., 2017. – 128 с.

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/13/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvity_u_v_OTG.pdf

45. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 568-21. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh_standartu_keriv.22.09.pdf

46. Методичні рекомендації щодо застосування професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». – Київ, Український інститут розвитку освіти, 2021. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/metod.rekom.pdf>

47. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні: посібник для слухачів закладів післядипломної педагогічної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проєктами». – Київ – Одеса, 2018. – 78 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://lib.iitta.gov.ua/712155/1/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20book%20WEB.pdf>

48. Професіоналізм, інновації, творчість – основа розвитку потенціалу учителя Нової української школи: матеріали форуму інновації (05.06.2020, м. Луцьк) / укладачі: Н.А. Поліщук, В.В. Камінська. – Луцьк: Волинський ІППО, 2020. – 244 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vipro.org.ua/files/silskashkola/4--1606811795567332.pdf>

49. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за заг. редакцією В.П. Кравця, Г.М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. – 310 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16323/1/Monograf_Meshko_in_2020.pdf

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ 2 «Якісна освіта»**

ПРОГРАМА

**педагогічної майстерні для вчителів інтегрованих курсів природничої освітньої галузі
(5-6 клас) «Інтегровані курси природничих наук: ефективні стратегії навчання»
на 2024/205 навчальний рік**

Актуальність. Одним з ключових принципів НУШ є інтегрований підхід до навчання. Незважаючи на виклики, інтегрований підхід є перспективним напрямком розвитку української освіти. Він дозволяє зробити навчання більш цікавим, ефективним та орієнтованим на потреби сучасного суспільства. Інтегровані курси природничих наук набувають все більшої актуальності в сучасній освіті. Вони дають можливість учням не тільки отримати знання з різних предметів, але й розвинути ключові компетентності, необхідні для успішної адаптації в суспільстві. Такий підхід надає можливість учням виявляти зв'язки між знаннями різних природничих наук, що сприяє глибшому розумінню природних явищ.

Згідно з новим Державним стандартом базової середньої освіти компетентності в галузі природничих наук передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності.

Відповідно до цього має змінюватися підхід учителів до планування освітньої діяльності, наповнення освітнього процесу, коригування предметного наповнення таких курсів.

Застосування ефективних стратегій та методів сприяє підвищенню зацікавленості учнів до навчання та формуванню у них цілісного світогляду.

Немає єдиної методики проведення інтегрованих курсів, що ускладнює їх впровадження.

Вчителі інтегрованих курсів потребують додаткової підготовки для організації освітнього процесу. Тому актуальним є розроблення програми педагогічної майстерні та організація підвищення кваліфікації вчителів інтегрованих курсів природничої освітньої галузі, які працюють у 5-6 класах, що сприятиме поглибленню теоретичних знань учителів щодо сучасних підходів до інтегрованого навчання, особливостей природничих наук та їх взаємозв'язку. Завдяки отриманим знанням та навичкам учителі зможуть створювати більш цікаві та ефективні уроки, що сприятиме підвищенню якості освіти.

План роботи педагогічної майстерні містить методичну складову (9 год. – 0,3 кредиту ЄКТС) та тематичний тренінг (6 год. – 0,2 кредиту ЄКТС). Загальна кількість годин підвищення кваліфікації учасників майстерні протягом навчального (календарного) року становить 15 годин (0,5 кредити ЄКТС).

Зміст роботи Школи забезпечує Центр методичної та аналітичної роботи (керівник Посмітна Ю.А.).

Мета: розвиток предметно-методичної та інноваційної компетентностей вчителів щодо планування освітньої діяльності для організації освітнього процесу в 5-6 класах відповідно до концепції НУШ та вимог Державного стандарту базової середньої освіти, реалізації принципу інтеграції; забезпечення методичними інструментами вивчення інтегрованих курсів природничих наук.

Завдання:

- ознайомити з особливостями переходу від адаптаційного циклу до циклу базового предметного навчання;
- формувати підходи до розвитку в учнів інтелектуальних, пізнавальних, дослідницьких здібностей під час вивчення інтегрованих курсів природничих наук;
- поглибити знання про візуалізацію як ефективну стратегію навчання при вивченні біологічної складової курсу;
- розширити і поглибити теоретичні знання про креативні підходи до викладання інтегрованих курсів у 5-6 класах;
- надати методичну допомогу педагогічним працівникам щодо інтеграції знань про природу в освітньому процесі відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти ;
- опанувати на практиці ефективні стратегії навчання складників інтегрованих курсів природничих наук.

Очікувані результати: удосконалення та розвиток професійних компетентностей:

- предметно-методичної (здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів у процесі вивчення інтегрованих курсів природничих наук);
- інноваційної (здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі , різноманітні підходи до розв'язування проблем у педагогічній діяльності, здатність використовувати інновації в професійній діяльності).

Термін роботи: 2024/2025 навчальний рік.**Форми роботи:** науково-практичні вебсемінари, тематичний тренінг.**Керівники:**

Григорович А.В., Зайцева О.А, Саввіч О.М, Федченко С.Г., методисти Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

План роботи педагогічної майстерні для вчителів інтегрованих курсів природничі освітньої галузі (5-6 клас)

№ з/п	Тематика	Форма реалізації	Кількість годин	Термін проведення	Відповідальні
1.	Інтеграція хімії з іншими природничими науками: шлях від адаптаційного циклу до циклу базового предметного навчання	Вебсемінар	2	Жовтень	Григорович О. В.
2.	Візуалізація як один із прийомів формування ключових і предметних компетентностей при вивченні біологічної складової курсу	Вебсемінар	2	Листопад	Зайцева О.А.
3.	Інтеграція географічних знань: креативні підходи до викладання у 5-6 класах	Вебсемінар	2	Січень	Саввіч О.М.

4.	Інтеграція фізичних знань: розвиток в учнів інтелектуальних, пізнавальних, дослідницьких здібностей.	Вебсемінар	2	Лютий	Федченко С.Г.
5.	Ефективні стратегії навчання складників інтегрованих курсів природничих наук	Тематичний тренінг	6	Березень	Григорович А.В., Зайцева О.А., Саввіч О.М, Федченко С.Г.
6.	Обмін досвідом: «Ефективні стратегії навчання: практичний аспект»	Підсумкова конференція	1	Квітень	Григорович А.В., Зайцева О.А., Саввіч О.М, Федченко С.Г.
Усього годин			15		

Алла ОСТАПЕНКО
Юлія ПОСМІТНА
Оксана ЗАЙЦЕВА
Олександр САВВІЧ
Світлана ФЕДЧЕНКО

Використані джерела

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://surl.li/ixnq>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <http://surl.li/mfrk>
3. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
5. Лист МОН України «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році» № 1/13749-23 від 12.09.2023 [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/650/017/7fc/6500177fc5b54679390686.pdf>
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Пляди», 2017. – 2016 с.